

Standardy Ochrony Małoletnich - wersja dla małoletniego

Wprowadzenie, czyli skąd wynika potrzeba opracowania Standardów Ochrony Małoletnich

Funkcjonujące w naszej Szkole Standardy Ochrony Małoletnich są zgodne z obowiązującymi w Szkole dokumentami:

1. Statutem
2. Programem Wychowawczo-Profilaktycznym
3. Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych

oraz obowiązującymi przepisami prawa:

1. Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)
2. Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606)
3. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
4. Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.)
5. Konwencją o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.)
6. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Działania w ramach Standardów ochrony małoletnich obejmują dwa etapy - wewnętrzny i zewnętrzny:

- etap wewnętrzny polega na podjęciu kroków wewnątrz Szkoły. Ma on miejsce zawsze w sytuacjach, gdy: pracownik podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony, uczeń ujawnił doświadczenia krzywdzenia, zgłoszono podejrzenie krzywdzenia lub wykorzystywania ucznia przez kogoś z personelu lub otoczenia ucznia, zgłoszono podejrzenie krzywdzenia ucznia przez innego ucznia;
- etap zewnętrzny polega na podjęciu kroków prawnych - powiadomienia właściwych instytucji (opieki społecznej, policji, prokuratury, sądu rodzinnego), wynikających z przepisów prawnych lub z powodu nieskuteczności działań podjętych wewnątrz Szkoły.

Pojęcia wykorzystane w dokumencie

Ilekczo w niniejszych procedurach jest mowa o:

1. **krzywdzeniu dziecka** - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły lub zagrożenie

dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:

- **przemoc fizyczna** - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
  - **przemoc emocjonalna** - to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą. Zaliczamy do niej m. in.: powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem, pracownikami lub pozostałym personelem Szkoły a dzieckiem,
  - **przemoc seksualna** - to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z przemocą seksualną mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Przez wykorzystywanie seksualne rozumiane jest również narażenie dziecka na odbiór treści erotycznych, na które dziecko nie jest gotowe,
  - **przemoc ekonomiczna** - to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,
  - **zaniedbywanie** - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju - potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem czy sferą psychiczną dziecka;
2. **cyberprzemocy** - należy przez to rozumieć przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

Zasady bezpiecznych relacji między uczniem a personelem Szkoły

Zachowanie pracowników Szkoły

1. Pracownikowi Szkoły absolutnie nie wolno wyśmiewać, poniżać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
2. Pracownikowi Szkoły nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
3. Pracownikowi Szkoły nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszenie, przymuszanie, groźby).
4. Pracownikowi Szkoły nie wolno używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych.
5. Pracownikowi Szkoły nie wolno naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych.
6. Pracownikowi Szkoły nie wolno faworyzować dziecka w klasie, tak że niektóre dzieci czują się wykluczone.
7. Pracownik Szkoły zobowiązany jest szanować prawa dziecka do wyrażania swojej odrębności w każdej sferze. Dotyczy to zarówno wyznania, jak i orientacji seksualnej, poglądów oraz wyglądu dziecka.

8. Pracownik Szkoły zobowiązany jest szanować prawa dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
9. Pracownikowi Szkoły nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Kontakt fizyczny

Kontakt fizyczny z uczniem musi być zawsze otwarty i transparentny, nie może być powiązany z żadnym rodzajem korzyści ani wynikać z relacji władzy. Każde przemocowe działanie wobec ucznia jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby ucznia w danym momencie, uwzględnia wiek ucznia, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego ucznia może być nieodpowiednie wobec innego.

Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi:

- pracownikowi szkoły nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka,
- pracownikowi szkoły nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- pracownikowi szkoły nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne,
- podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie pracownika z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakt poza godzinami pracy

Zasada ogólna zakazuje nawiązywania kontaktów z uczniami poza godzinami pracy, w szczególności bez wiedzy i zgody opiekuna dziecka osobiście, za pomocą telefonu, poczty elektronicznej, portali społecznościach itp. Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy nauczyciela i powinien dotyczyć kwestii związanych z celami edukacyjnymi i wychowawczymi.

Pracownikowi szkoły nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Pracownik nie powinien ujawniać swojego prywatnego numeru telefonu, adresu poczty elektronicznej, adresu zamieszkania.

Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (np. dziennik elektroniczny).

Niedozwolone zachowania uczniów w Szkole

Kadra Szkoły reaguje na wszelkie zachowania budzące niepokój. W naszej Szkole nie ma przyzwolenia i nie będzie akceptacji na następujące zachowania:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

- agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.: bicie/ uderzenie/ popychanie/ kopanie/ opluwanie, wymuszenia, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki, zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań, rzucanie w kogoś przedmiotami;
  - agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.: obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary, bezpośrednie obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary, groźby;
  - agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.: poniżanie, wykluczanie/ izolacja/ milczenie/ manipulowanie, pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/ szpiegowanie, obraźliwe SMSy i MMSy, wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania, telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające), niszczenie/ zabieranie rzeczy należących do ofiary, straszenie, szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Szkole, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do Szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie Szkoły.
  3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela, opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie.
  4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w Szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu swojemu i innych.
  5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie w miejscach nie wyznaczonych, itp.
  6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
  7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
  8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w Szkole.
  9. Używanie wulgaryzmów w Szkole.
  10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
  11. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
  12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
  13. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
  14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
  15. Szykanowanie uczniów lub innych osób w Szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
  16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
  17. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
  18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w Szkole.
  19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
  20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
  21. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

---

Korzystanie z wszelkich urządzeń elektronicznych odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły. Należy również uwzględnić poniższe kwestie:

- Szanuj prywatność innych - nieodpuszczalne jest nagrywanie, fotografowanie czy udostępnianie informacji bez zgody zainteresowanych,
- Bądź odpowiedzialny za swoje działania on-line. Należy unikać publikowania, udostępniania lub rozpowszechniania nieodpowiednich treści.
- Pamiętaj o zasadach bezpieczeństwa on-line. Nie należy udostępniać prywatnych danych, hasła oraz innych informacji.
- Zakazuje się dostępu, publikowania i rozpowszechniania treści pornograficznych, nielegalnych, obraźliwych, dyskryminujących lub w inny sposób naruszających zasady etyki i prawa.
- Zakazuje się wszelkich form cyberprzemocy, takich jak zastraszanie, szkalowanie czy atakowanie innych uczniów on-line.

Procedury interwencyjne, czyli co ty możesz zrobić, kiedy masz problem i co możemy jako Szkoła zrobić, aby ci pomóc

Znęcanie się, przemoc fizyczna, psychiczna, słowna wobec małoletniego

---

1. W sytuacji, w której nie czujesz się bezpiecznie albo doświadczasz jakiegokolwiek formy przemocy możesz liczyć na pomoc oraz wsparcie naszej Szkoły. Twoim pierwszym krokiem może być zwrócenie się do wychowawcy. To osoba, której możesz zaufać – przedstaw sytuację, opowiedz co się dzieje, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie – po prostu przekaż tę informację wychowawcy. Poproś o pomoc i wsparcie. Nie bój się niezrozumienia czy bagatelizacji. Jesteśmy dla Ciebie. Pamiętaj, żeby również powiedzieć o wszystkim co Cię spotyka swoim rodzicom. Oni również powinni być na bieżąco z ważnymi dla Ciebie kwestiami.
2. Wychowawca lub nauczyciel, do którego się zwróciłeś z problemem, podejmie odpowiednie działania, które mają na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.
3. Nie martw się! Szkoła podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie zjawiska przemocowego. Obowiązkiem każdego pracownika Szkoły, który dostrzegł fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o tym poinformowany jest natychmiastowe przerwanie tego zachowania. Natomiast Ty nie możesz czuć się winnym zgłoszenia krzywdy, która Ci się dzieje.
4. Po dokładnym wyjaśnieniu wszystkich okoliczności i identyfikacji formy przemocy, której doświadczyłeś, a także wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy lub sprawców przemocy, wychowawca podejmie odpowiednie kroki zgodnie z zapisami uregulowanymi w Statucie Szkoły. W przypadku ucznia przejawiającego agresywne zachowanie, zostaną zastosowane konkretne sankcje określone w Statucie Szkoły.
5. Pedagog lub nauczyciel, któremu ufasz zawsze udzieli Ci odpowiedniej pomocy oraz wsparcia psychologicznego. Pedagog może doradzić Ci i wskazać, jak radzić sobie w tego rodzaju sytuacjach. Pomoc ta będzie dostępna dla Ciebie tak długo, jak będziesz jej potrzebować. Pamiętaj, że zwrócenie się o pomoc nie świadczy o Twojej słabości!
6. Jeśli sytuacja nie ulegnie poprawie i nadal będziesz doświadczać przemocy, ponownie zwróć się do wychowawcy oraz swoich rodziców. Niestety czasami są sytuacje, kiedy oprawca nie zmienia swojego postępowania po pierwszej interwencji. Nie martw się, wspólnie z wychowawcą i rodzicami możecie zgłosić sprawę Dyrektorowi Szkoły, który podejmie kolejne kroki zgodnie z przepisami prawa szkolnego, w celu skutecznej reakcji wobec sprawcy lub sprawców przemocy.
7. W przypadku poważnego naruszenia twojej nietykalności osobistej, Dyrektor Szkoły jest zobowiązany zgłosić sprawę agresji fizycznej na policję, celem podjęcia środków prawnych wobec agresora.
8. W sytuacji ciągłego i uporczywego znęcania się nad tobą oraz braku skutecznej reakcji ze strony szkoły, rodzice mają prawo zgłosić tę sprawę do kuratorium oświaty, które podejmie działania mające na celu wyjaśnienie sytuacji i podjęcie odpowiednich środków zaradczych.

Krzywdzenie ucznia przez pracownika Szkoły

---

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie ucznia przez pracownika w Szkole, zgłasza problem bezpośrednio Dyrektorowi Szkoły.
2. Dyrektor rozmawia z pracownikiem na temat podejrzenia i zaistniałej sytuacji: przekazanie uwag, poznanie jego wersji wydarzeń, analiza zebranych danych oraz zaplanowanie razem z podejrzanym pracownikiem dalszych działań mających na celu uchronienie dzieci przed ryzykiem powtórzenia się problemu.
3. Dyrektor z pracownikiem wykazującym negatywne zachowania ustala kontrakt zawierający działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz konsekwencje niezastosowania się do ustaleń.
4. Dyrektor monitoruje sytuacje, sprawdza, czy zaplanowane działania są wdrażane i przynoszą efekt. Na tym etapie postępowania Dyrektor ma możliwość zastosowania środków

dyscyplinujących wobec pracownika (upomnienie, nagana), przepisy Kodeksu Pracy.

5. W przypadku, gdy pracownik jest podejrzany o znęcanie fizyczne, psychiczne, wykorzystywanie seksualne lub inne przestępstwo na szkodę ucznia, Dyrektor niezwłocznie zgłasza na policję lub do prokuratury zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
6. W przypadku, gdy pracownik podejrzewa, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia dziecku bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do zawiadomienia **policji pod nr 112 lub 997**, a w przypadku podejrzenia innych przestępstw do poinformowania policji lub prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. W przypadku zawiadomienia telefonicznego pracownik zobowiązany jest podać swoje dane, dane dziecka oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie dziecka oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami. W przypadku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa zawiadomienie adresuje się do najbliższej jednostki, w zawiadomieniu podaje się dane jak w przypadku zawiadomienia telefonicznego.

Przemoc domowa wobec małoletniego

---

1. Zapamiętaj! Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi Szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji. Może zaistnieć również taka sytuacja, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami, w celu zweryfikowania swoich podejrzeń. To dla Twojego dobra.
2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś - ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować, przerywać, osądzać. Nie bądź przerażony, jeśli zadadzą Ci dodatkowe pytania, to wszystko po to, aby poznać Twoją sytuację.
3. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza problem pedagogowi i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia). Pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich Dyrektora Szkoły.
4. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym. Ta osoba jest po to, aby Ci pomów i wspierać Cię w trudnej dla Ciebie sytuacji. Nikt nie będzie Cię osądzał.
5. Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) pedagog wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.
6. Szkoła zapewni Ci opiekę, wsparcie i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.
7. Gdyby zaplanowane przez Szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
8. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny. Pamiętaj, to jego obowiązek.
9. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pedagog powiadamia policję lub prokuraturę rejonową. Pamiętaj, to jego obowiązek.

Nierówne traktowanie - dyskryminacja

---

1. Porozmawiaj z nauczycielem, któremu ufasz lub wychowawcą - opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.
2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia. Pamiętaj, rodzice powinni być na bieżąco z ważnymi dla Ciebie tematami, a w przypadku, kiedy doświadczasz czegoś niedobrego, powinni wiedzieć co się dzieje z ich dzieckiem.

3. Zasięgnij porady pedagoga - opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy. Twój rodzic i Ty, jeżeli czujecie taką potrzebę, możecie również zwrócić się o pomoc do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka/ praw człowieka.
4. Wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy lub sprawców. Informują o zdarzeniu Dyrektora Szkoły. Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.
5. Szkoła po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy do popełnienia takiego czynu, zastosuje określone w Statucie środki dyscyplinujące. Poinformuje o nich także rodziców sprawcy.
6. W przypadku, nieotrzymania pomocy ze strony Szkoły, Twój rodzic może zgłosić sprawę do właściwego kuratorium oświaty i następnie do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

Cyberprzemoc

---

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy, który informuje o fakcie pedagoga i Dyrektora Szkoły.
3. Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc np. nauczyciela informatyki.
4. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony WWW, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: Dyrektor Szkoły i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.
5. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi.
6. Wychowawca wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.
7. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy. Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w Statucie Szkoły środki dyscyplinujące.
8. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem Szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć następujące działania:
  - przeprowadzić rozmowę z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej;
  - omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
  - zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
  - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
9. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
10. Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
11. Wychowawca może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich rodziców lub nawet policję - decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i Dyrektorem Szkoły.
12. Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzystana wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanego rezultatu (np. nie ma zmian postawy dziecka - sprawcy cyberprzemocy).
13. Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musisz także wiedzieć, że Szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

Ważne numery i adresy

Telefon Zaufania

tel. 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00;
w soboty, niedziele i święta - całodobowo)

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia

tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży - tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole - tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 - 15)

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)

Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”

tel. 800 120 148 - (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu)

Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża

tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 - 20)

Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol” - <https://twojparasol.com/>.

Fundacja Feminoteka

Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) - tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 - 19)

Centrum Praw Kobiet

tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3)